

Universitätsbibliothek Paderborn

Unius Necessarii pars ...

Appendix Unius Necessarii, Summatim recolligens - firmissime
constabiliens, explicatam in toto illo opere in deo vivendi rationem.
Copioso totius operis, & memorabilium in eo rerum indice ad calcem
adjecto ; Italice primo vulgatum [et] Latine nunc redditum

Rogacci, Benedetto

Pragae, 1721

Caput VII. De instrumentis perfectæ conjunctionis cum Deo: & primùm de
omnifaria infectatione sui ipsius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54520)

CAPUT VII.

De instrumentis perfectæ
 conjunctionis cum DEO: &
 primùm de omnifaria insectati-
 one sui ipsius.

PArùm tamen esset, quòd cupien-
 tibus unum cum DEO fieri, nec
 nisi ex eo vivere, ostenderim,
 quænam impedimenta huic de-
 siderio adveniant, & quibus superanda ar-
 tibus sint; nisi etiam illa eisdem indicarem
 præsidia, sinè quibus ægerrimè, imò etiam
 nullo pacto exequi possent, quidquid ad e-
 jusmodi finem perfectè, & secundùm omnes
 suos numeros obtinendum requiritur. Quod
 veluti in limine hujus appendicis me factu-
 rum recepi, ità nunc ad supremum ejusdem
 complementum facere aggredior: à suimet
 ipsius insectatione exordiens, instrumento
 videlicet, præsidioque, quo nullum facilè a-
 liud majori verborum pondere à sanctioris
 vitæ Doctoribus commendatur: adeò ut u-
 nus è primariis minimè dubitet certissimam
 in eo ponere Christianæ perfectionis mensu-
 ram: cuilibet hujus studioso denuntians, pro
 ma.

magis, vel minùs accurato illius usu, majores itèm, aut minores suos fore in cordis munditia, in charitatis fervore, inque amica cum DEO conjunctione progressus. *Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris.* (Th. à Kemp. L. 1. c. 25.) Et talem revera efficacissimi hujus instrumenti vim esse, pronum cuivis intellectu erit, dummodo observet, undenam originem ducat, quidquid inordinati, pravi, atque noxii in vita hominum occurrit, omnes nempe animi perturbationes, omnes morum corruptelæ, omnia vitiorum, & scelerum colluvies, omnis divinæ charitatis, æternæque salutis impedimenta; non enim ullum ex pestiferis his germinibus aliunde pullulare, quàm ex aliquo perdelictis naturæ, propriique amoris instinctu reperiet; & hoc animadverso, ignorare ultrà non poterit, quanti ad vitam spiritualem, & perfectum DEI amorem momenti omnimoda sui infectatio sit: utpote quæ perversos illos motus in anima exscindens, omnium unà illius malorum radicem exscindit. Unde tandem manifestò colligitur, quanto quis studio expetit DEO sese totum impendere, nec nisi ex eo vivere: tam enixè itèm curandum ei esse, ut se ipsum ubique infectetur, nulla in
re

re amori proprio obsecundans, sed omnes illius appetitus implacabili severitate elidens: juxta praxim in tertia parte hujus operis fusè explicatam. Quam, ut promptior ad manum sit, summam collectam hic reponere, & in quinque genera visum est dispertiri, quot nempe sunt materiæ, circa quas naturales nostri appetitus & excitari solent, & comprimi debent: ita ut, qui se ipsum omnimodis insectari, & subigere cupit, sedulo id exequi euret, tum circa facultates externas, tum circa corporis oblectamenta, tum circa existimationem sui apud homines, tum circa liberum voluntatis propriæ usum, tum circa objecta, quibus pasci, & expleri mens gaudet: duo hæc in unoquoque dictorum generum servans: primum, ut semper, quoad fieri potest, & refugiat, quidquid genio suo arridet: & quidquid ingratum eidem est, amplectatur: secundum, ut, si quando cogatur ei morem gerere, nè id libenter, & amore illius faciat, sed ægro potius animo, & mera supernaturalium rationum vi impulsus.

2. His ergo præmissis, res visibiles primò, & facultates externas sumamus. Quidnam ex naturæ instinctu de his homines appetunt? Non aliud utique, nisi earum afflu-

en-

entiam, & lautitiam, quanta nedum commodis vitæ usibus plenè sufficiat; sed eorum quoque fines, ac modum ulteriori magnitudine excedat: nimirum possessiones amplas, redditus pingues, ædes magnificas, numerosum famulitium, vestes splendidas, lectos delicatos, copiosam supellectilem, & quidquid præterea divitiarum nomine comprehenditur. Ergo prædicta omnia fugienda è contrario illi sunt, qui perpetuum nativis cupiditatibus suis bellum indixit: adeò ut nihil ampliùs rerum quærat, possideátque, quàm quod sibi ad merè necessarios vitæ usus sit factis: vel si adhuc plenior gestit de se ipso, deque iisdem naturæ cupiditatibus victoriam referre, universis facultatibus propriis nuntium remittens, è paternæ domûs, ac fortis laxitate in angusta religiosæ paupertatis claustra se transferat: ubi contra opulentorum hominum consuetudinem, qui plura sibi ad commodiùs habitandum gaudent disponere, alia æstiva, alia hyberna, & alia his, alia illis usibus destinata conclavia; ipse toto è cœnobia non nisi unam patiatur se habere, eamque inter omnes, quarum optio arbitrii sui sit, angustissimam, & pauperrimam cellulam. Illi necessarium in domestica supellectile existimant,

mant, quidquid ad majus commodum fiat, neque ad commodum solummodo præfens, sed ad quodcunque itè aliud, cujus unquam se præbere possit occasio, imò parùm divites sese arbitrantur, nisi multa omnino supervacanea, & redundantia domi habeant; ipse nihil in cubiculo suo ferat, nisi prorsus necessarium ad communes, & quotidianos vitæ usus: procul indè ablegans omnia illa utensilia, sinè quibus fungi, esto minùs commodè, ordinariis suis actibus potest, aut quibus non nisi admodum rarò opus habet, aut quæ ad incertorum duntaxat, & merè possibilem casuum opportunitates consueverunt servari, aut quæ respectu saltèm numeri supervacua censi possunt, veluti plures sellæ, plures forfices, & quidquid præterea multiplicis instrumenti apud se esset. Illi præter utensilium copiam, splendorem quoque, & pompam studiosè in iis quærunt; ipse mero usu eorum, quibus eget, contentus, aversetur, & respuat, quidquid speciei tantum gratiâ appeti solet: in omni seu corporis, seu cubiculi instrumento, putà in vestibus, in libris, in mensa scriptoria, in sedili, in atramentario, in lucerna, & similibus, quæ maximè vetusta, cariota, decoloria, infimique
pre-

pretii sunt, eligat. Illis mos est, ministro-
rum gregem domi habere, qui citra suum
laborem, aliis alii in rebus, atque officiis sibi
operam navent; ipse conetur, quantum po-
test, omnia, quæ sibi opus sunt, per se agere:
per se exempli gratiâ sibi vestes resarcire, per
se cubiculum verrere, per se aquam, oleum,
& reliqua ad necessarios usus spectantia affer-
re: abnuens, quamvis ultro offerretur, nec
exiguo interdum sibi esset levamini, omnem
aliorum operam: imò studens potius, qui-
buscunque aliis, ubi occasio se dederit, fa-
mulatum præstare, eorum in se ònera, ac
pena suscipere, suoque omnes ministerio, &
labore allevatum ire. Demum illi rebus
possessis toto corde inhærent, gestientes, in
contemplando earum apparatu, nec secus, ac
si membrum aliquod sibi abscinderetur, do-
lentes, si partem aliquam de earum summa
sive hominum fraus, seu vis casuum abstule-
rit; ipse supra necessarii usûs sui reculas to-
to animo emineat, nihil molestiæ hauriens,
aut lædi se putans, si fortè sibi aliquid circa
victum, vestitum, aut supellectilem cubicu-
li contingat deficere: quin hilari vultu ejus-
modi casus excipiens, tanquam cum amata
sibi paupertate apprime congruentes, pro-
que illis peculiare DEO referat gratias.

3. Vehementior naturali amore erga divitias, bona scilicet penitus homini externa, amor est, quo erga corpus afficimur, partem nostri, esto minus nobilem, at certe magis sensibilem. Quamobrem, quando majore vi natura nos urget, ad illius sensus omni delectationum genere oblectandos, & ab omni defendendos molestia; tanto impensiori nos debemus conatu omnia, quæ appetunt, eis subtrahere, & omnia, quæ oderunt, ingerere. En igitur præxim ei servandam, qui seipsum, & naturales suos instinctus omnino comprimere velit. Quoties corporis sensibus, visui, auditui, olfactui, gustui, atque tactui placere aliquid viderit, debet id illis, nisi necessarium sit, interdicerere; & quoties contra aliquid invisum iisdem esse animadvertit, debet illos, quatenus justa ratio permittit, ad id tolerandum compellere.

4. Sed præcipuè cum duobus postremis, erga quos indulgentia plus perniciæ posset afferre, prædicto rigore utendum est. Ac proinde, quod ad gustum pertinet, quemadmodum hic pabulum sibi subministrari appetit & frequenter, & lautum, & ad plenam satietatem sufficiens, avidèque illo fruitur, & prius etiam, quàm re ipsa fruatur, illius voluptatem desiderio, & imaginatione prævenit:

N

fic

fic ipse contrariam omnino rationem inficiens, debet primò, quandoquidem omne prorsus denegare illi pabulum nequit, certa saltèm diei tempora huic præfinire, plurimum duo: extra quæ, quamdiu bene valet, omni penitùs sibi cibo, & potu, non aliter, quàm ante sumptionem Eucharistiæ, interdicat. Secundò ipsis prandii, atque cœnæ temporibus victu quàm parcissimo uti: adeò ut si B. Aloysii Gonzagæ abstinenciam non valet æquare, cujus ordinariæ refectiones intrà unciolam perhibentur stetisse; at ex quovis apposito sibi ferculo aliquam semper partem, eamque cæteris sapidiorum appetitui suo neget, sæpe etiam ferculum quodpiam omnino intactũ remittat, nequiquã à mensa plenè satur discadat. Tertio ad externorum convivia nunquam accedere, aut, si cogatur aliquando iis interesse, domesticæ frugalitatis suæ modum non egredi: quemadmodum etiam celebrioribus per annum diebus nihilo largiùs, quàm ordinariis, & communibus vesci. Quarto lautiora quædam opsonia, ceu pullos, plantentas, bellaria, aliásque id genus delicias, sinè quibus vivi potest, & potior pars hominum vivit, suo ab ore in perpetuum excludere: imò simili severitate uti circa illas quoque escas, quæ, licèt non alienæ à pauperum mensis,

fis, peculiariter tamen palato suo arrident,
 seu nonnullæ piscium, lacticiniorũ, fructuum,
 & leguminum species: ab iis sibi oblatis vel
 penitus, (quod consultius factu esset) vel sal-
 tem plerumque abstinendo. Quintò missa
 prorsus facere ea condimenta, quorum non
 alius est usus, nisi intendere epularum sapo-
 rem: quin hunc potius, quantum citra affecta-
 tionis notam fieri potest, frigidæ aspersu, seu
 alio artificii genere obtusum, extinctumque
 eat. Sextò vinum vel omnino abdicare, vel
 in tantum diluere, ut nihil amabilitatis, vigo-
 risque retineat. Septimò placidè, & citra im-
 portunam festinationem, aviditatè que ci-
 bum sumere, nè animus intrà patinas demer-
 gatur, sed sibi præsens, libere interim respi-
 cere Deum possit, & vel singulos quosque illi
 offerre bolos, quibus ejus gratiã corpus refi-
 cit. Octavò epularum gustu, & voluptate
 quam minimum affici, curando dum vescitur,
 ab omni illarum cogitatione, atque sensu ad
 nobiliora objecta mentem traducere. Nonò
 extra tempus mensæ, nunquam de victu seu
 intrà se cogitare, seu verba cum aliis facere.
 Decimò si dapes appositæ parciores fuerint,
 aut perperam coctæ, aut ad palatum, & sto-
 machum suum minus appositæ, nè ob prædi-
 cta earum vitia cuiquam succenseat; sed ea

potiùs ad amicam Dei, supremi symposiastæ providentiam referre, & pro peculiari sumere gratiarum materia, quas sub mensæ finem ei persolvi mos est.

5. Secundùm quæ commendandum etiam, atque etiam illi habeo, ut immobili proposito firmitate custodiat sive hanc, sive aliam abstinentiæ rationem, quam contra naturales gustûs illecebras sibi semel præscripserit: nunquam relaxando ejus rigorem, cujuscunque artificiosi prætextûs causâ, quo ad eum circumvenendum gula uteretur: nimirum vel quia leges, quas sibi constituit, nullam obligandi vim habent, consultiùsque videtur, prudenti libertate, ubi locus, resque postulat, eas moderari; quam servili, & superstitiosa observatione se iis mancipare: vel quia usurpata hic nunnquam, aut illic earum relaxatio, ceu potest plus vigoris corpori, & alacritatis animo, sic plus etiam sibi habitudinis ad operandum pro Dei gloria sufficere: vel quòd ad eas in præsentì occasione aliquantulum mitigandas, nullo sibi videtur impotenti, & turbido affectu, sed tranquilla, sedatâque voluntate incitari: nec proinde, si id faciat, immoderatæ voluptatum cupidini sit morem gesturus; sed opportuna, & salubri ratione consulturus imbecillitati naturæ, quæ nè igna-

vo marcore obtorpescat, exhilarari interdum, & tempestivis refici levamentis necesse habet. Nè, inquam, fucum sibi fieri fraudulentis id genus suasionibus patiat; sed tria hæc potius certissimæ veritatis effata penitus sibi in mente defigat: primum, si gulæ appetitui semel, aut bis, & parva in re indulserit, non aliò id valiturum, quàm ut & illa ad nova in posterum petenda audacior, & ipse imbecillior ad repugnandum ei fiat: cùm è contrario, si nulla in re illius postulatis annuat, intrà breve tempus, & post paucas in peculiari quavis materiâ horum repulsas, adeò superiorem se illâ evasurum, ut facillimum deinde experiatur eam refrænare, imò etiam paulatim assuefacere, ad qualemcunque illam austeritatem minùs gravem postmodo sentiendam, patientiùsque, & sinè tot renisibus, ac querelis ferendam. Secundum, si perpetuus, & semper æqualis abstinentiæ rigør non nihil aliquando obesse robori valetudinis potest, multò plùs tamen eidem effrænata gulæ aviditatem officere: quam cæteroqui intrà justum temperantiæ modum continere difficillimum homini sit, nisi certa aliqua, & nunquam variabili severitatis ratione circa victum utatur: ac proinde ipsiusmet corporis rectæ habitudini utiliore esse immobilitatem ani-

mi, in perpetuò retinenda, quàm facilitatem, in laxanda hìc, aut illic abſtinentia ſibi ſemel præſcripta: ſi hæc alioquin neque excedat ordinarias hominis vires, neque aut citra maturam deliberationem ſuſcepta, aut ante certum temporis experimentum comprobata, & ſtabilita ab eo fuerit. Tertium, quàmvis minuire aliquantulum in quibusdam peculiaribus circumſtantiis ordinariam circa victum ſeveritatem, ad augendum corporis vigorem conduceret; nihilominus qualemcunque hanc utilitatem nullius momenti futuram, præ graviffimis, quæ indidem ſequerentur, damnis: inconstantia nimirum in rectè decretis, & aſuetudine potiùs juxta temerarios genii inſtinctus, quàm ſecundùm certam, & ſtabilem rationis normam vivendi.

6. Circa tactum verò inſectari corpus debet, tum omnia ei negando illa commoda, quæ ad ejus delicias potiùs, quam incolumitatem faciunt, tum eas omnes cogendo iſpſum pati aſperitates, & moleſtias, quibus finè gravi læſione affligitur: ità ut aſſiduis fatigaretur laboribus: ſomni tempora non ſatietate, ſed mera neceſſitate definita habeat, neque aliis eum capiat in ſtratis, quàm vel ſuper nudos aſſeres, vel ſuper culcitra, duritiâ penè aſſeribus pari: mollium indumentorum loco,
hiſpi-

hispidis tegatur ciliciis : hiberna frigora , & æstivos calores sinè nimiâ se tuendi ab iis cura, tolerare assuescat : in situ detineatur quàm maximè incommodo , humeris scilicet nulli sulcro innixis dum sedet, genibúsque inter orandum humi flexis, & brachiis simul in crucis formam extensis : muscarum importunitatem, & pulicum morsus, si non semper, at compluries, immotus sustineat : aculeatis demum ciliciis, crebris verberationibus, & quibuscunque aliis piæ sævitix artibus crucietur. Quantò enim severior in eo, quousq; licet, vexando erit : tantò pleniorè victoriã de inanis, ad illud usquequaque fovendum pro- pensionibus referet. Nisi quòd neque contentus omnino esse debeat suppliciis à se illi ul- tro irrogatis; sed gaudere insuper, quòd Deus, aliæque res creatæ ad illud afflicendum unà secum conspirent : veluti exempli gratiã, cùm capitis, aut dentium dolore torquetur : cùm in valetudinis, vel alterius impedimenti causã nequit somnum capere : cùm hiems præter modum frigida, aut æstas ferventior solito est: cùm ventus, nix, pluvia, aut alius quivis casus molestiam affert, non æquo duntaxat, verùm etiam hilari animo omnia hujusmodi exci- piens : utpote qui profitetur sensus intrã se, at- que affectus fovere iis omnino contrarios,

quos natura humano generi inseruit, & quibus hoc communiter suam vitam moderari videmus.

7. Non tamen ad perfectam sui ipsius insectationem sat est, contra innatos amoris proprii appetitus tendere, circa corporis bona, atque mala, hæc quærendo, & illa averfando; nisi eadem ratione illis contraeatur circa bonam quoque, vel malam existimationem, quam de nobis concipere homines possunt: tantum illam semper fugiendo, quantum aliàs quæritur, nec minus hæc ubique optando, quam vitari solet. Quò igitur secundum utramque suam partem id fiat, perfecta insectatio sui à vero quovis amatore Dei exigit, ut juxta superiorem capitis quarti doctrinam à nullo unquam mortalium sua sciri seu fortunæ, seu naturæ, seu virtutis decora optet; quin imò ea penitus occultare, quantum potest, conetur: neque, si alicujus ex iis causâ honorari se viderit, honorem illum libens, gaudensque excipiat, sed oderit potius, & tamquam pestem, quò blandiorem, eò magis timendam, omni arte, atque industria prohibere à se studeat. Secundò ut vitet similiter externam quamvis speciem, unde hominum vulgus ad eum æstimandum, magnique faciendum posset induci, veluti familiarem cum Proceribus consue-

consuetudinem, splendorum vestium phaleras,
& primariorum administrationem munerum:
amando potius cum infimæ plebis quisquiliis
conversari, pannoso sub amictu intuendum se
in triviis præbere, & contemptissima quævis
ministeria palàm obire. Tertio, ut, cum alios
præclaris naturæ, virtutisque dotibus eminere,
atque solitis celebrari plausibus videt, faveat
ipsorum gloriæ, eamque lætus aspiciat, &
quantum in se est, augere contendat, hac etiam
de causa, quòd exuperanti illius claritudine
sua obscurari ac imminui existimatio potest.
Quarto, ut de quovis contemptu, probro, &
confusione sui gaudeat: ceu exempli gra-
tiâ, cum personis etiam inferioribus in laude,
atque honore postponitur: cum aliquid occul-
ti sui dedecoris in hominum notitiam emana-
re contingit: cum minùs plausibilem publicus
aliquis suus actus, putà concio, aut disputatio
exitum habuit: cum per imprudentiam, erro-
remque aliquid fecit, aut dixit, unde astantibus
deridiculo fuerit: cum alii suas res in deterio-
rem partem accipiunt, aut jocis, & dictis per
ludibrium traducunt: cum sodalium quilibet,
tametsi ætate, atque ordine inferior, jus sibi
assumit, pro potestate cum eo agendi, ipsi im-
perandi, eum commonefaciendi, atque incre-
pandi: cum coram præsens procaciter deride-
tur,

tur, fœdissimis conviciis proscinditur, etiam cum manibus per summam contumeliam raptatur, & cæditur: cum demum videt, nullam sui rationem haberi, sed omnes, sumos, medios, & infimos, certatim sibi tamquam vilissimo capiti illudere, suaque humilitate ad majorem petulantiam, & extremos quosque insultus abuti. Quintò, ut præter jam dictum de quolibet sui contemptu lætitiâ, pergat ulterius, ad eundem, quoad finè aliorum culpa, & DEI offensa fieri potest, optandum, imò etiam illius occasiones, ubi fas est, servatisque cautionibus, quæ præscriptæ alibi sunt, ultro aucupetur: palàm omnibus faciens, quibus nihil proventurum damni indè sit, nativi sui generis vilitatem, perangustos ingenii sui census, suæ doctrinæ, prudentiæ, virtutisque egestatem, & quidquid vitiorum, ac scelerum in conscientia sua latet. In summa, ut, quanto studio ambitiosissimi quique mortalium primos in omni laudis genere honores, & plausus venantur; tanto ipsè contra votorum ardore, ultimum semper in locum rejici, & pro nihilo haberi ab omnibus cupiat.

8. Neque minùs infenso illum esse, & hostili prorsus animo decet contra innatos voluntatis propriæ appetitus, nulla in re iis obsecundando, sed eorum quosvis motus, simul atque

exorti fuerint, imò priùs adhuc, quàm exoriantur, implacabili severitate elidendo. Quam in rem opus erit primò, ut semel aliquando exuat se coram Deo omni penitùs sua voluntate: in perpetuum hanc holocaustum, ei trabalibus clavis, nè unquam indè avellatur, illi cruci suffigens, in qua ipse, ut Patris potiùs, quàm suam voluntatem impleret, extremum spiritum reddidit, *factus obediens usque ad mortem*. Secundò, ut peracto huiusmodi sacrificio, juxta illud vitam porrò instituat, & quavis in re, etiamsi omnino libera, nec ulla gravis obligatione huc, aut illuc impellente, voluntatem propriam divinæ posthabeat: nihil unquam audens facere, quod minùs gratum DEO esse videt, quantumcunque naturalis appetitus in id propendeat; seu contra omittere, quod placitum ei noverit, quantumcunque id repugnans genii propensionibus sit: sed in quavis ejusmodi occasione alacriter repetat: *non sicut ego volo, Pater, sed sicut tu, Non mea, sed voluntas tua fiat*. Tertiò, ut eadem cum submissione erga suum Præsidentem, vel Patrem spirituales se gerat: in illius Persona, & voluntate, personam, & voluntatem Domini agnoscat: neque ideo aut faciat unquam, quod vetitum, aut facere omitat quod ab eo præscriptum est, quamvis actio & levissimi per se ipsam momenti,

menti, & sub nullius culpæ reatu præcepta esset, aut vetita. Quartò, ut hoc pacto moderatorum suorum voluntatem impleat, non solum quoties disertis ea verbis exprimitur, sed quoties itè tacito ex nutu, vel alia significatione innotescit: nihilo minùs promptè exequens, quidquid illos à se cupere intelligit, quàm si de illo exequendo expressum accepisset mandatum. Quintò, ut cùm aliquid imperatur suæ voluntati contrarium, cum omni, quæ externa, quæ interiori alacritate imperium excipiat: nihil contrà objiciens, neque ullum interioris difficultatis repugnantiaque signum exhibens; aut quidquam faciens, dicènsve, cuius respectu moveri Præses possit ad revocandum, quod jusserat; imò id genus imperia libentiùs, promptiùsque exequatur, quàm quæ eum naturali propensione sua congruunt. Sextò quidquid se facere Moderatores jusserint, nè contentus sit eorum jussu circa solam faciendæ rei speciem, sed illius quoque tempus, ac modum, & reliqua adjuncta definiri sibi postulet: quò scilicet nihil loci voluntatis suæ arbitrio superfit. Septimò, ut promulgari præcepta audiens sub anathematis pœna, vel in virtute sanctæ Obedientia, gratuletur sibi de novo illo nexu voluntati suæ addito, & consequenter gaudeat, quòd eam arctioribus vincu-

vincu-

vinculis obligatam, & constrictam videat: secus ac permultis mos est, qui pro suo erga voluntatem propriam amore, uti omnino expeditam, & sui dominam habere illam vellent: sic molestè ferunt, nativam illius libertatem talibus præceptis imminui. Octavò, ut inter actus virtutum eos hilariùs, præcipuàque & peculiari cum jucunditate exercent, ubi minùs arbitrii sui est: nempe ad quos exercendos, citra ullam spontaneam electionem, vel à Præsidentum jussis, vel à ratione sui muneris cogitur. Nonò, ut ea itè officia imprimis amet, & chariora habeat, in quibus præter occupationes consuetas, & certis diei partibus stabili lege attributas, extraordinariæ complures, quando minimè cogitatur, emergere, & ingruere identidem solent: adeò ut eorum administer nullum penè habeat tempus, quo certus sit liberum sibi fore pro arbitratu, juxtàque destinationes voluntatis suæ uti: & si fortè aliquod huic, vel illi operi impendendum seposuerit, illud non rarò ab alia ex improvise superveniente occupatione sibi præripi videat. Decimò, ut nihil, quantumcunque egregii, & sancti operis aut suscipiat, aut faciendum decernat ex proprio instinctu, & sinè illius approbatione, qui DEI vires gerit. Quò etiam pertinet, non statuere juxta privatum suum placitum de tempore, quod

quod ex ordinariis sui muneris functionibus superesse consuevit, sed ab eodem sciscitari, quo pacto, & quibusnam in ministeriis sit occupandum. Undecimò, ut quando eundem consilii capiendi, vel petendæ facultatis gratiã adit, in perfecto æquilibrio, & omnimoda voluntatis suspensione se contineat: nudam ei rem proponens, neque ullis deinde utens artibus, ad illius animum in alterutram partem flectendum. Duodecimò, ut si quando idem propositæ rei arbitrium sibi permetteret, nè illius indulgentiæ acquiescat: sed sincera deprecatione apud eum instet, ut ipse potius, quid, & quo pacto agendũ sit, pro sua autoritate definiat. Decimò tertio, ut non contentus, DEO, ejusque vicariis suam voluntatem submittere, omnibus quoque eam submittat, inter quos agit, unumquemque ex iis pro superiore habens, circa illa, quæ à se petit, aut cupit: neque illos unquam pertrahere ad suum placitum studeat, sed eorum potius votis, atque studiis se ipsum accommodet. Decimò quarto, ut inter quotidianos rerum eventus de iis magis gaudeat, qui voluntati propriæ, infensissimo nimirum, & præcipuo hosti, magis repugnant. Decimò quinto, ut caveat à nimio in suis cupiditatibus, esto cæteroqui honestis, ardore, anxiiæque solitudine, videndi eas quàm primùm exple.

expletas, & suo eventu potitas: lentiùs igitur solito operetur, quando ab inquietis hujusmodi stimulis ad festinandum urgetur, differens iis operam dare, quoad is tumultus, atque fervor propriæ voluntatis resederit. Decimò sextò, ut inter actiones exercendas, illis, quantum fieri potest, primatum temporis tribuat, à quibus alieniore animo est: quasque juxta instinctum naturæ vel nunquam susciperet, vel tunc solum, quando nihil jam restaret ulterioris temporis, in quod reservari possent. Decimò septimò, ut nè plus justo ulli suarum destinationum adhæreat, volens eam quovis pacto ad suum finem perducere, neque ullam pati sciens quietem, donec id consequatur: sed tranquillo, & indifferenti animo illius exitum opperiat, qualem, seu prosperum, seu adversum, contingere DEO magis libuerit: utpote qui nihil aliud omnino vult, nisi quasvis suas voluntates cælestis Domini arbitrio subicere. Decimò octavò, ut, si quod fortè suum votum, consiliùmque optato successu per contrarias alicujus machinationes caruerit; locò malevolentia adversus eum concipiendæ, causas potiùs indè sumat, amandi hominem, seque illi debitorem ferendi, tamquam adjutori suo, in gravissimo oppugnandæ voluntatis propriæ negotio. Decimò nonò, nè ex inordinata cupiditate

tate transeundi quantocyus ad alia opera, iustâ illud curâ defraudet, quod tunc habet præ manibus: nonnullorum more, qui Horas canonicas præcipiti cum festinatione decurrunt, & mente interim conversa ad studium, vel aliam occupationem magis sibi gratam, cui deinde vacaturi sunt, & in qua versari jam vellent; sed cum pleno animi affectu, & tota mentis attentione id agat, quod in præfenti agit, tamquam rem, quam unam per id tempus curare, & præferre aliis omnibus debet. Vigesimo, nè unquam tædio succumbat adeo, ut levandi ejus gratiâ, honesti quidquam moris vel servare omittat, vel à consueto, atque proprio in diversum aliud tempus rejiciat; sed quantumcumque se angit, & præfocari quodammodo, atque opprimi sentiat, obfirmet animum, ad perseverandum in iis, quæ ratio suadet; cogitans: faciendum hoc est, etsi te dirumpi contingat. Postremo, ut generatim pro affiduo, & principè scopo habeat, voluntatem propriam semper, inque omni re oppugnatum ire: intuens illam, quasi inimici voluntatem, nullasque occasiones non captans, ut possit ægre illi facere, nec de ulla re magis gaudens, quàm si DEUS, hominesque ad eam reprimendam, & pessumdandam secum conspirent.

9. Propensionibus voluntatis ad hunc modum

dum subactis, reliquum est omnimodam affectanti de seipso victoriam, ut simili fortitudine intelligendi etiam facultatem, & naturalia ejus vitia, effrænem nimirum de re quavis cogitandi licentiam, inordinatam quidvis cognoscendi curiositatem, nimiam sui iudicii fiduciam, & vanam de seipso existimationem profliget. Debet igitur primò coërcere naturalem mentis appetitum discurrendi per quæcunque sibi libeat objecta: nunquam ei permittens, sive aliorum facta, eventus, & mores, seu præteritas, & futuras res otiosa contemplatione, nimirum non aliâ, quàm contemplandi causâ, lustrare; sed cogens potiùs, quantumvis reluctantem, ut inanibus hisce phantasiis ablegatis, quarum non alius est fructus, nisi animum inquietare, & ab utilioribus objectis avertere, cogitationes suas omnes in uno DEO, iique rebus, quas ex voluntate DEI agit, defigat.

10. Opus præterea est, eandem comprimere circa studium supervacua, & inutilia discendi: ita ut primò clausos oculos gerat ad ea omnia, ex quorum visu, & cognitione nil emolumenti perciperet: nunquam idcirco eos convertens ad observandum, quid ab aliis fiat, quisve strepitus fortè auditi, vel alterius

O

similis

similis eventûs, author fuerit: neque paginas
 volvens libri, quem legit, ad colligendum ea-
 rum numerum, quæ sibi adhuc supersunt le-
 gendæ: neque primò manè ad fenestram ac-
 cedens, prospiciendi gratiâ, quis Cæli habitus
 fit? neque unquam confluens ad videndum,
 aut intuens, cùm fortè sibi occurrunt, adve-
 nas famâ celebres, illustres divitum pompas,
 ludicras equitum decursiones, splendide ex-
 ornatas Principum ædes, aliâque id genus spe-
 ctacula, quæ vulgi concursus raritate sua ex-
 citant. Secundò, nunquam percontetur, &
 certior fieri studeat de rebus, quæ ad se mini-
 mè attinent: veluti de aliorum factis, de con-
 nubiiis, de apparatus, atque eventis bello-
 rum, de politicis Regum negotiis, consiliisque,
 de inopinatis aulicarum sortium vicissitudini-
 bus, deque aliis similibus successibus, qui fa-
 mâ per orbem circumferri, & plurimo cele-
 brari sermone hominum solent. Tertiò, ne-
 que itèm seu sciscitando ab aliis seu conjectu-
 ram faciendo, eorum notitiam exquirat, quæ
 ad se pertinent quidem, sed cognita nullum
 fructum afferrent: putà exempli gratiâ, quid
 ciborum sibi hodie pransuro apponetur: post
 quantum temporis absoluturus videatur scri-
 ptionem, cui in præsens operam navat: quot
 dies

dies reliqui sint usque ad tempus hujus, vel illius rei, quam cupidè expectat: quamdiu permanebit in præsentis suo munere, & loco, quàmque sibi postmodum stationem, & provinciam assignaturi Præsides sint? quis domi, atque foris sit de se hominum sermo? quanta cum approbatione suam illam concionem Auditores acceperint? Quarto nullum, utcumque spiritualem librum legendum suscipiat, nullàmque ad doctrinam, esto utilem, ac necessariam se applicet, ex mera aviditate discendi, sed fructum duntaxat pro fine habens, quem ad majus DEI obsequium relaturus indè est. Quinto, neitiquam pluris, ac par est, scientiam faciat, sollicitè, anxieque illam quærens vel se circumspiciens, aliisque anteponens, si eâ instructus amplè sit; vel mœrore animum contrahens, ac forti suæ irascens, si idonea destituatur facultate in ea proficiendi, quantum cuperet, & quantum videt alios proficere: sed firmissimè sibi persuadeat, unicum divinæ charitatis gradum omnibus, quotquot sunt, humanæ scientiæ thesauris pretio antecellere: nec proinde orationi, charitatisque, & obedientiæ exercitiis ullam vel minimam legitimi temporis partem subducatur, literarum nempe studio eam largiturus:

rus: quod utpote secundarium, & inferioris ordinis munus, contentum esse affatim debet quacunque seu brevi, seu ampla temporis parte, quæ supradictis excellentioribus, magisque necessariis occupationibus superfuerit.

II. Quemapmodum porrò insitum à natura homini est, iudicio suo multum tribuere; sic qui adversus naturam, ejusque instinctus perpetuum, & universale bellum suscepit, quàm minimo in pretio habere illud debet: ideoque primum, nunquam ei fidere, tamquam si per se unum sibi sufficeret; sed post accuratam de quovis negotio consultationem secum habitam, aliorum quoque de eodem sententiam exquirere, paratus repudiare, quod sibi visum erat melius, si ab iis improbetur: secundò consilia sua moderatorum suorum iudicio submittere: non solum exsequendo quidquid illi contra suam sententiam factu melius censuerint; verum etiam non dubiè sibi persuadendo penitus ab iis, quàm à se rem introspecti, ac proinde certiùs etiam de ea judicari. Tertiò, si in familiari cum sociis sermone, eorum quispiam sibi contradiceret, non mordicus, & præfractè suam sententiam, quasi evidenter potiorem tueri; sed modesta cum iudicii suspensione

ne

ne illius rationes proponere, instar hominis, qui ambiguam veritatem exquirat, non certò comprehensam se tenere arbitretur: eadè- que cum æquitate, & sui diffidentia contrarias audire, imò specialius his favere, propensio- que animo esse, ad eas, nisi palàm infirmiores essent, suis præferendas: utpote in quibus ap- probandis, nihil periculi sit, nè velut in pro- priis à naturali rerum suarum amore fallatur. Quartò, cavere, nè erga alios Doctoris perso- nam, authoritatèmq; usurpet, suis ultro in- stitutionibus eos dirigendo, perinde quasi non ipse potius ab iis dirigi opus haberet: multòque magis, nè ullius consilia improbet, præsertim antequam illius rationes audierit, & ubi manifesta non apparent erroris indicia.

12. Ultimum inter mentis vitia, ab eo corrigenda, est naturalis propensio ad magni- ficè de seipso opinandum, suàsque dotes, quæ opinioni huic fomitem suggerunt, assiduè habendas præ oculis, & quidem in modum vero majorem exaggeratas, & præstantiores visu, quàm reipsa sint. Unde consequitur inanis fastus, & pharisaica illa intrà semeti- ipsum gloriatio: *non sum, sicut cæteri hominum.* Quò igitur hac etiam in parte agendi ratio- nem sequatur, naturæ institutis usquequaque

contrariam ; debet primò severa, & universali lege sibi interdicerè, nè unquam ad sua decoramentis aciem convertat, vel in ullo eorum vel brevissimè contemplando immoretur. Secundò, ubi illa etiam nolenti sese ultro objecerint, non tam splendida, & magnifica existimare, quàm per amoris proprii naturales præstigias apparent ; sed ad eas potius rationes respicere, quæ diminuendæ illorum æstimationis vim habent : nempe ad ulteriorem præstantiam, quæ assequenda sibi superest, & secundùm quam à plurimis aliis exceditur. Tertiò sæpe intrà semetipsum cogitando retractare, & familiares menti reddere suas quæ physicas, quæ morales misérias, unde tum aliis quibusque, tum sibi ipsi aspernandus meretur videri : tot, scilicet corporis, animique necessitates, infirmitates, atque ærumnas, queis obnoxius naturâ est : tot vitia, & inordinatos affectus, quorum acerbissima tyrannide opprimitur : tot salutis æternæ pericula, in quibus continenter versatur : tot denique criminum labe, quibus undique obstitum, & foedissimè inquinatum animum gerit : persuadendo sibi insuper hujusmodi dehonestamenta multò plura, & majora esse, quàm per interioris sui visus imbecillitatem valeat perspicere.

perspicere. Quartò, abjectissimam de seipso opinionem concipere, adeò ut nemini unquam se præferre audeat, imò omnium, quotquot sunt, mortalium vilissimum, maximèque contemnendum existimet. Quintò demum, quando quidem ità humiliter de seipso opinatur, ità etiam versari inter homines, eorum videlicet quemque cum ea tam interiori, quàm exteriori submissione alloquendo, qua uti quisque inferior, in agendo cum superioribus solet.

13. Hæ igitur præcipuæ communioresque materiæ sunt, in quibus sedulus DEI amator insectari seipsum debet, agendo in unaquaque earum contrà omnino, quàm agere, & velle soleat natura: adeò ut sicut hæc ubique intuetur, quid maximè commodum, delectabile, & honorificum sit, illudque appetit, quærit, atque eligit, fugiens altera ex parte, quantum potest, omne incommodum, omnem sui depressionem, omnem corporis, animique molestiam; ità ipse ex adverso, inter omnia, quæ sibi evenire, vel fieri à se possunt, oculos semper conjiciat in id, quod pauperimum, quod abjectissimum, quòdque incommodissimum est, & illud peculiari desiderio appetat, illud, cum sui arbitrii res est, præ cæ-

teris eligat, de illo, quandocunque obtigerit, maximè gaudeat. Non veluti à compluribus religiosis cæteroqui viris, & spiritualis vitæ studium præ se ferentibus, fieri consuevit: qui iussi à moderatoribus suis aliquò proficisci, & hoc, aut illud obire munus; sollicita statim mente percurrunt, quidnam humanitus grati in assignato sibi loco, atque munere inventuri sint: putà, quod ad locum pertinet, cæli salubritatem, urbis splendorem, cœnobii amplos redditus, & habitationem percommodam, Collegarum antiquam secum familiaritatem, Præsidis liberale, & facile ingenium; circa munus verò, num suo ex genere honorificum sit, num exigui laboris, num suæ habitudini congruens: læto, aut tristi animo capeffentes imperia, prout in rebus imperatis seu prædictas, seu contrarias qualitates adverterint: cùm, si altè imbuti essent sacro illo sui odio, quod in sectatoribus suis Christus requirit, opposita prorsus ratione deberent, quid in rebus demandatis abjecti, laboriosi, naturæque invisi appareat, primò observare, & illud præcipuo itèm studio, atque amore complecti.

CA-